

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1912. november 21.

263. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy órára 2 kor.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Pénzüntézetek állami ellenőrzése.

Érthető az a féltő gondoskodás, amelyvel egyesek pénzüntézetek működését kísérik, de épp oly érthetetlen az, hogy pénzüntézet kormányzatunk oly kevés betekintést biztosított magának a bankok tevékenységébe; hiszen a helyes pénzüntézet politika csak az összesség teherbíró képességén, a polgárok vagyonbiztonságának megővésén és az államhitelek fenntartásán épülhet fel. Ezen előfeltételek betartása csak akkor lehetséges, ha az állam pénzüntézetek működését állandóan éber figyelemmel kíséri és ellenőriztetni, vajjon az ügyvitel a törvénynek és ezzel kapcsolatban a rendes kereskedői gondosság elveinek betartásán alapul-e?

Vezető pénzüntézetek majdnem kizárólag részvénytársasági alapon létesültek és így első sorban a részvényesek érdekével kell foglalkoznunk. A kereskedelmi törvény természetesen azonosítja a részvényesek eredeti megszerzését a társaság alapításával, mert abból indul ki, hogy többnyire egy vállalatot alapítanak és a vállalkozásban mindenki tőkeerejéhez képest egy bizonyos száma részvényt vesz részt. Ha pedig ezek a részvényesek a társaság ügyeinek vezetését a saját embereikre bízták és ezenfelül ezeket egy ugyancsak általuk választott felügyelő-bizottság által ellenőriztetik, a törvény a részvényesek érdekeit részben biztosítva látja. A gyakorlati életben a részvényeseket illetőleg még egy igen ér-

dekes helyzet alakult ki. Az alapítók az idők folyamán részvényeik egy részén tulajdonosok, azokat a nagyközönség körében helyezik el, természetesen azonban az is, hogy a részvényesek többségét önmaguknak továbbra is biztosítják. Döntő befolyást a társaság vezetésére a jövőben is csak ők gyakorolhatnak s míg egyrészt tagadhatatlan, hogy ez gazdasági szempontból kívánatos, valamely vállalat virágzásának alapfeltétele a vezetőség állandósága, másrészt bizonyos az is, hogy az a részvényes, aki jogait nem gyakorolhatja, mindinkább távolodik a részvényesektől és a közutadban már csak mint mint a társaság hitelezője él. Vonatkozik ez a meghatározás a kisebbségre, amelynek érdekeit a társaság keretén belül senki sem képviseli.

De még kevésbé látjuk képviselve pénzüntézetek tényleges hitelezőit. Pénzüntézetek ugyan nyilvános számadásra vannak kötelezve, mivel azonban a közölt adatok valódisága beható állami és szakszervi ellenőrzés tárgyát nem képezi, ezen kötelezettségnek gyakorlati jelentőséget tulajdonítani nem lehet. Ha pedig tekintetbe vesszük, hogy pénzüntézetek bankári tevékenysége nagyrészt ezeknek a hitelezők által rendelkezésükre bocsátott betéteknek a gyümölcsöző elhelyezésén alapszik, nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy az intézet vezetősége mivel tartozik a hitelezők érdekeinek. A hitelezők érdeke meg kívánja a tőke feltétlen biztos elhelyezését és annak könnyű visszafizetését. Ez a ve-

zetőségre azt a feladatot hárítja, hogy tőkeerején felüli vállalkozásokba ne bocsátkozzék, továbbá azt, hogy a kötött és könnyen folyósítható befektetések közötti helyes arányt betartsa.

A gazdasági élet igényei pedig megkövetelik, hogy az intézetek rendelkezésére álló tőkét, a hazai vállalkozók érdekeit szolgálják. Fontos ez a körülmény azért, mert a részvénytöbbség megszerzése által valamely idegen érdekeltségnek módjában van a betétek felett rendelkezni és azokat gazdasági vállalkozásainkból kivonni. Epen ezért célszerű volna a részvénytőke, a tartalékok és a betétek bizonyos százalékszerű hányadának belföldi vállalatokban való kötelező elhelyezését biztosítani.

Rámutatunk tehát néhány képviselőre szoruló érdekre, de nem szabad megfeledkeznünk az ellenőrzés teljes hiányáról pénzüntézeteknek egy újabb igen nagy lendületet vett üzletágánál: a kibocsátási üzletnél. Sok száz millió záloglevelünk belső értékéről pénzüntézetek kormányzatunk soha meggyőződést nem szerzett, noha ez az államhitelek fenntartására döntő jelentőséggel bír, mert itt nemcsak a záloglevelet vásárló közönség befektetésének biztosításáról hanem a külföldi bizalmának megtartásáról van szó. Pénzüntézetek vezetőinek kitartó munkával sikerült a külföldi piacot meghódítani, de bizonyos, hogy akkor, ha kibocsátásaink megbízhatósága iránt jogos kételyek merülnének fel, az élvezett bizalmat csakhamar elveszítenék. Ez pedig egyértelmű volna a külföldi hitel megvonásá-

kik produktumaikat értékesíteni nem bírják, azoknak a következőket ajánlom:

Négy-öt hónapos állatjait 14 napon át való magon tartás után, fogyassza el konyháján, ha pedig több nyula van, mint amennyi családja szükségét, kínálja meg feles száma nyulaival szomszédjait, s mert rég elmúlt már ama idő, midőn nálunk az embernek hus dolgában finnyáskodni szabadna, a házinyul husának nézetem szerint keletje is lesz.

Behrens német író szerint a kisebb nyulafajták húsja izlesebb, mint az ugynevezett óriásfajtáké, de itt nem az a kérdés, vajjon a fiatal ezüst vagy orosz nyul húsja izlesebb-e az idősebb belgaóriásnál, hanem csupán a hasonkoruakról lehet szó.

Részemről egész őszintén megvallom, miszerint különböző időben más és más viszonyok közt ettem a házinyul húsából, de azt mindenkor jó falatnak találtam, bár azt is elismerem, hogy e husból készült ételt „jó-nak”, máskor megint „jobb-nak” minősítettem, de rossznak soha.

Gyermekkoromban, még az anyám házában, mindig voltak nyulak az istállóban, ezek húsát mindig raffinement nélkül lettek elkészítve, de még is minden alkalommal jóízűen fogyasztottam el a nyulbecsináltat vagy a kizántott nyulat, pedig ama ételnek közönséges istálló nyulak húsából készülték s száraz életemben ama „luxus” engedtem magamnak, hogy fiatal belgaóriásokat élet-

„A Tengerpart” tárcája.

A házinyul husáról.

Mint tudjuk, a betegnek az orvos legtöbb esetben a könnyen emészthető csibebe-csináltat vagy borjuszületet szokta előírni, mintán azonban a borjúhús drága s alig várható, hogy ára valaha csökkeni fog, a szegénysorsu betegek s agok vajmi ritkán jut hatnak ezen életfenntartásukhoz szükséges éledelehez s így más megoldás után kell néznünk, hogy a bajon segítségünk és segíthetünk is oly módon, ha husnyulenyésztőink a kórházi gondnokok, igazgatók figyelmét a borjúhússal egyenértékű házinyul husára felhívják.

De a konzervgyárak is igen bölcsen járnának el, ha a házinyul húsát pörkölt-félékre dolgoznák fel, mert annyit nyugodt lelkiismerettel állíthatok, hogy a lapin húsából rendkívül finom pörkölt készül, ami egyébként már nálunk rég ki van próbálva.

Ha tehát a tenyésztők a nyulakat — illetve azok húsát — más módon értékesíteni nem bírnak, lépjenek érintkezésbe a legközelebbi konzervgyár, fegyház vagy kórház igazgatójával, de a népoknyhák vezetőivel is, és ezektől nem fognak kocsart kapni.

Talán nem lesz érdektelen ez alkalommal felvilágosítani, mily módon kerül a többi között Franciaországban a házinyul piacra.

Tudjuk, hogy Franciaországban mindenki rajong a lapin husáért, miáltal annak tenyésztése is oly általános, hogy egyes vidékek minden falusi házában, találhatunk házinyulat és csodálatos, mindennek dacára házinyul husából ott soha sincs elég.

Magától értetődik, hogy a falu látja el a vásárokat nyulakkal, de miután a városból távol eső kisgazda néhány állat értékesítése kedvéért, nagy utat meg nem tehet, az időnként megjelenő „tyukász” vásárolja össze az árut, ki a hus kilogrammjáért ugyan nem ad sokat, de ezzel elérik azt, hogy a városban a fogyasztó is olcsó hushoz jut.

Franciaországban nem azt kérdik: „Milyen fajta-hoz tartozó nyulakat is tart Ön?” ott az a fő, hogy a nyul fiatal-e vagy sem s a falusi gazdák egyáltalában nem fajtenyésztők, s az istállóikban szabadon ide-oda futkosó állatok semmiféle fajhoz nem tartoznak, aki azonban nemes fajtaikat tart, annál a kifogástalan példányok, épp oly drágák, mint más országokban.

Nekünk arra kellene törekednünk, hogy a házinyul húsát kilogrammonként kimérve nyilvános üzletekben árussítsák, mert ha ez bekövetkezne, ugy népünk tetemes mennyiségűt fogyasztana e hushusából, mert amit Európa többi művelt nemzetei jónak, élvezhetőnek találnak, az nekünk — szegény nemzet fiainak — is meg kell, hogy feleljen.

Lesznek azonban házinyulenyésztők, a

val, értékpapirjaink tekintélyes részének visszaönlésével és egy súlyos gazdasági válság bekövetkezésével.

Láthatjuk, hogy pénzügyi intézkedéseink működésének helyessége, a polgárság összességének és nemzetgazdaságunknak érdeke, tehát annak ellenőrzésére az államhatlom van hivatva. Tagadhatatlan, hogy még nem régen az állami ellenőrzés nem volt oly parancsolóan szükséges, mint mostanában, mert pénzügyi intézkedéseink vezető férfiai az egészséges és tisztességes gazdasági fejlődés biztosítékát képezték. Mióta azonban szokássá vált egész részvénytársaságok eladása és vétele, különböző érdekcsoportok létesítése és eddig elismert tekintélyek letörése, nem tudhatjuk, mikor fog valamely pénzügyi intézkedés igazgatóságában hirtelen változás beállni és kik fogják a kipróbált vezetők helyét elfoglalni. Az állami ellenőrzés szervezése éppen ezért feltétlenül szükséges, de hogy rendeltetésének megfelelően, teljesen gyakorlati alapon kell létesülnie. A megoldás legegyszerűbb módja: a jelenlegi felügyelő-bizottságnak a pénzügyi kormányzat egy megbízottjával való kiegészítése. A jelenlegi felügyelő-bizottság csak a részvénytöbbség megbízottja, okszerű tehát, hogy a jövőben a többi érdekcsoportok is képviselve legyenek.

Ez a megoldás a legalkalmasabb a társaság igazgatóságára nézve is, mert az államhatlom képviselőjének jogköre a felügyelő-bizottság többi tagjaival azonos lévén, az ügyvitelre nézve csak ellenőrző befolyást gyakorolhatna; viszont az államérdek is biztosítva volna megbízottjának ellenőrző működése által, mert az államnak a helyes és szükségesnek mutató törvények alkotása mindig hatalmában áll és így a gyakorlati élet tanulságaiból leszűrt tapasztalatok alapján vihető majd keresztül részvényjogunk feltétlenül szükséges reformja.

Kik legyenek azonban ezek az állami felügyelő-bizottsági tagok? Mivel, mint azt már előbb említettük, ezek csak gyakorlati szakemberek lehetnek, önkénytelenül azokra kell gondolnunk, akik hivatásuknál fogva erre legalkalmasabbak: a megfelelő képzettséggel és gyakorlattal bíró banktisztviselőkre. Bizonyos, hogy már ennek az új intézménynek a létesítésénél is megfelelő anyag állana a pénzügyi kormányzat rendelkezésére, míg a jövőre nézve mindig mód-

tem le, ezek husa is jó volt, amint hogy az ezüst orosz nyulak husát is kiválóan tartom s épp ebből láthatjuk, hogy istállónyul, belga stb., egytől-egyig mind izletes falatot képes szolgáltatni, azonban az is tény, hogy az öreg nyulak s a helytelenül takarmányozottak husa nem lehet oly kitűnő, mint az olyanoké, melyek fiatal korban lesznek leölve s kellelőleg takarmányozva voltak.

Valamint a baromfi, vagy más állatoknál, úgy a házinyulaknál is magától értetődik az idősebb egyedek husa nem egyenértékű a zsenge kornakéval, de hogy nagy testű és a kisebb fajta állatok husa közt, a mi zamatoságot, izletességet, szóval jó-ságot illeti, mily különbség tehető, erre nézve véleményt azért nem mondhatok, mert inyenc nem vagyok.

Ugyancsak miután himek, mint a tenyésztés fontos tényezői, ha mint kitűnő apaállatok több éven át működnek, de végre mégis a konyhára kerülnek, husuk csak kellelőleg preparálva használható, amennyiben a cseppet sem kellemes bakszag valami módon neutralizálható, ajánlanám az ilyen husnak könnyű pálinkával való leöntését, de e célra több pácfele is van, melyek alkalmazása folytán a legidősebb nyulak husa élvezhetővé válik.

Vajda V. E.

jában volna megfelelő intézkedések által a jelentkezők számát szaporítani. Ez újabb intézménynek az élén, amelyet a már más oldalról javasolt pénzügyi kamarák felállításával és szervezésével lehetne összefüggésbe hozni, olyan férfiak kellene állania, akinek képességei pénzügyi körökben általános elismerésre találnak.

M. P.

Ujdonságok.

A HIÓB-HIR.

Van egy magyar közmondás, amely szerint: a rossz hír sasszárnyakon, a jó hír ömlábakon jár. Tegnap tapasztaltam, hogy az élet néha mennyire igazolja a példaszót. Mert tegnap kritikus nap volt. Még mi, a hírszolgálat hétbőri cini-kusai, a szenzációkban megedzett, botrányosan közönyös újságírók is feszült idegekkel lestük a telefont, melynek kagylójából nem kisebb szó recsegését vártuk, mint ezt:

— Hadizenet!

Igen, erről volt szó tegnap és hogy a hatás milyen volt, annak mi itt a Tengerpart szerkesztőségében, élő bizonyosságai vagyunk. A hiób-hir délelőtt 10 óra körül ért Fiuméba. A Tengerpart budapesti tudósítója csak ennyit jelzett:

— Délutánra hagyjatok helyet, mert akkorra valószínűleg meg lesz a monarkia hadizenete Szerbiának!

Leesaptuk a kagylót, de még fel sem ósadtunk a meglepetésből, mikor egyik fiúmei bank szólt meg.

— Igaz, hogy megtörtént a hadizenet? — kérdezték egy kíváncsi ur. Valószínű, hogy ők is megkapták a hírt. És ettől fogva napszámba csilingelt szerkesztőségünk telefonja egész nap. Az egyiknek a fia katoná, a másiknak értékpapirja van, a harmadiknak kereskedelmi érdeke van Szerbiában, a negyediknek... de ki tudja azt mind felsorolni, hogy az emberek mi-féle okokból érdeklődtek. Mi feleltünk adig, amíg birtuk szusszal. Elmagyaráztuk hogy hol fekszik San Giovanni di Medua, Alessio, Durazzo, miért tiltakozunk az adria szerb kikötő ellen, mit akar Szerbia Péter, Pasics, a monarkia, Bulgária és Montenegro, mennyibe kerül a háboru, hányan estek el eddig, de mikor észre vettük, hogy ezeket a fejtegetéseket ziven hallgatják, meguntuk az ügyet és a kérdésre csak lakonikus rövidséggel feleltünk. Így:

— Nincs hadizenet!

És letettük a kagylót. Berreghetett a csengő tetszés szerint, mi nem feleltünk többet. Délután aztán jött a hideg tus.

— Hadizenet nincs, helyet töltsétek ki mással!

Általános megkönnyebbülés, bár a helyzetet éppen nem lehet rózsásnak mondani. Lehet, hogy baj nélkül usszuk át a vizet, de lehet, hogy a diplomaták félre állnak, hogy helyükbe a katonák lépjenek. Am mi ne elmélkedjünk erről. Ott vannak a nagyfejűek, bogozzák ők a szálakat.

Csak azt akartuk jellemezni, hogy az ilyen hír milyen hihetetlen gyorsasággal terjed. Tegnap délelőtt 11 órakor már mindenki arról beszélt Fiumében, hogy háboruba megyünk. Pedig 10 órakor táján csak két ember hallott róla.

(k. p.)

— Az állandó bizottság ülése. A városi állandó bizottság tegnap esti ülésen Vio Ferenc dr. polgármester elnököl. A múlt ülés jegyzőkönyv felolvasása után Stupicich interpellációt nyújtott be a vásárbiztosok működéséről. Tudni szeretné, hogy az élelmiszervizsgálatok rendben történnek-e. Megemlíti a Confiserie Francaise cukrászda esetét. Kérde, hogy az üzlet négy évi fennállása óta ott hány-szor tartottak vizsgálatot?

A podeszta azt válaszolja, hogy információdni fog a dolog felől.

Ezután áttértek a napirendre.

A delegáció vita nélkül elfogadta egy plassei városi teleknek négyzetméterenként öt, azaz összesen 735 koronáért való eladására vonatkozó indítványt. A városszabályozási tervzetnek néhány scurignei telek körül való megváltoztatására irányuló kérelmet azonban elutasította.

Antoni Gino dr. előadó ezután bejelentette, hogy a Comunale-színház javítási munkálataira előirányzott 13.500 koronát a pénzügyi bizottság 1900 koronára redukálta s ezt az összeget a színház foyerjének női buffet-vé való átalakítására fogják fordítani.

Az előadó szerint a Casino Patriottico ingyenesen átenged a városi színháznak egy díszes nagy diványt.

A delegáció az adományért köszönetet szavaz a buffet átalakítására vonatkozó indítványt pedig elfogadja.

Ezután Adelsfeld Antal dr. előterjeszti az új épületek adómentesítésének fokozására vonatkozó javaslatát.

A műszaki hivatal helyesli a javaslatot, az új utak mentén épült házak adómentesítéséhez azonban nem járul hozzá, mert ez egyes háztulajdonosok telekspekulációt előmozdítaná. A műszaki hivatal felsorolja azokat a városrészeket, amelyekben az új épületeknek az adómentességet koncedálni lehet.

A városi tanács egyetért a műszaki hivattal. A városszabályozási tervzetben az utcák szabályozására mintegy két millió van előirányozva, az óváros lebontása és az ennek következtében szükségesnek mutató munkaházak építése pedig három milliót fog felemészteni. A város már most hozzáláthatna telekpolitikájának megváltásához, ami abban áll, hogy a tervezett új utak mentén fekvő telkeket meg kell vásárolnia, hogy azután alkalmas időben értékesíthesse azokat.

A városi tanács indítványozza egyébként, hogy ennek tanulmányozására bizottságot válasszanak.

Hosszabb vita után a delegáció elhatározta, hogy a bizottság megválasztását a képviselőtestületre bizza.

Ezután tárgyalásra került a husz millió kölcsön maradékából végrehajtandó munkálatok programja.

Stupicich kevesli a városi fürdő építésére szánt 250.000 koronát.

Adelsfeld dr. attól tart, hogy a városi fürdő nem fog elkészülni a tervbe vett időben.

Bescocca szerint a lehető legnagyobb gyorsasággal fognak eljárni, hogy a fürdő a jövő év nyárára elkészüljön.

Az új iskolaépületek költségeinek tárgyalásánál a polgármester bejelenti, hogy a kormány a honvédek elszállásolására vonatkozólag elfogadta a képviselőtestület indítványát.

A torrettai iskolára vonatkozólag elhatározták, hogy a tervzet elkészítésével megbízzák az illetékes közegeket.

A bizottság ezután jóváhagyta az árvaház kiépítésére előirányzott költségeket, egy tüzelő-automobil beszerzését s a vízvezetéknek 50.000 korona költségén Pulazig való meghosszabbítását.

A program egyéb részeit a delegáció vita nélkül jóváhagyja.

A kutyatartási szabályzat módosítását a bizottság határozatképtelenség miatt a legközelebbi ülésre halasztja.

Az ülés ezzel véget ért.

— **Estély a kormányzónál.** Wickenburg István gróf, kormányzó és neje november 23-án este 9 órakor a kormányzó palotájában estélyt adnak, melyre közel 400 meghívó ment szőjfel.

— **A szlávok gyűjtése.** A balkáni szláv sebesültek felségélyezésére megindított gyűjtés hihetetlen méreteket öltött. Bosznia és Hercegovinában eddig 324 ezer korona gyűlt össze, de biztosra veszik, hogy rövidesen együtt lesz a félmillió korona. Fiumében és Susákon 22.952 kor. 82 fillér gyűlt egybe. Abbaziában és Voloscán ugyanilyen összeg van gyűjtve. Ez utóbbi gyűjtéshez Abbazia—Volosca közsegítanása és a Casino de Etrangers 1000—1000 koronával járultak hozzá.

— **Ágoston Gábor felolvasása.** Ágoston Gábor, kinek előadását a közbejött aktuális előadások miatt a Szabad Lyceum elhalasztani volt kénytelen, f. hó 22-én este fél hétkor tartja meg „Az Egyesült-Államok társadalmi és gazdasági viszonyai” című előadását a felsőbb leányiskola felolvasótermében.

— **Kereszténymészárlás veszedelme.** A „Pera” német gőzös, amely néhány nap óta kikötőnkben tartózkodott, tegnap este távirati utasításra elhagyta kikötőnköt és Szmirnába indult, hogy az ottani német alattvalókat kereszténymészárlás veszedelme esetén fedélzetére vegye.

— **Hangverseny-Egyesület.** Tegnap élvezetes estét szerzett közönségének a hangverseny-egyesület. Az egész zenei világban jó hírnévnek örvendő és a napokban Budapesten is nagy sikerrel szerepelt Debogis Mária Lujza asszony kiforrott énekművészetében gyönyörködhetett a nagyszámú hallgatóság. A változatosan és izléssel összeállított műsor felölelte az első operisták Rameau, Lulli szerzeményeitől kezdve a legmodernebb Strauss Richárdig, az énekirodalom legkiválóbb kultiválóinak műveit. A közönség nemcsak a művésznő nagy kulturájú és kellemes csengő hangjában gyönyörködött, hanem az ezernyi árnyalatu színekben gazdag előadóművészetét és kitűnő lélekzetvételi technikáját is bámulta. Minden szerző gondolatát és minden dal hangulatát elfalálta a művésznő, kinek minden egyes számát valódi tapsvihár fogadta. A közönség valóságos tombolt Weckerlin két ó-francia dala előadása után, mely különösen az ultramodern Debussy zongora-kompozíciói után, a darabokban rejlt természetes bájon kívül, felette üdítően hatott. É zongora szerzeményeket a művésznő kísérője Janin kisasszony, egy bájosan fiatal hölgy játszotta nagy technikai készséggel és bámulatraméltó emlékezőtehetséggel. Debogis asszony a szünni nem akaró tapsokat két ráadással, Deleroze „Tout le long l'eau” és Doret „Ell's étaient trois donzell's” dalokkal köszönte meg.

— **A kikötőből.** Nov. 20. Érkezett: „Olga” olasz gőzös Triesztből 3130 zsák quebracoval, 49 láda vegyes áruval; „Mária Terézia” osztrák gőzös Szmirnából 3845 zsák rizsszel, 40 bál gyapottal; „Lyera” angol gőzös Liverpoolból 70 tonna rézzel, 60 tonna bádoggal, 60 tonna vassal, és 40 tonna gyapottal; „Antonios” görög gőzös Licatból 1050 tonna vegyes áruval.

Indult: „Arcadia” német gőzös Triesztbe üresen; „Kythos” német gőzös Hamburgba üresen; „Pera” német gőzös Szmirnába üresen; „Zrinyi” magyar gőzös Valen-

ciába 300 tonna fával, 80 tonna cukorral, 50 tonna babbal, 40 tonna paraffinnal és 20 tonna ásványvízzel; „Erato” angol gőzös Liverpoolba 350 tonna cukorral, 180 tonna árpával, 100 tonna papírral, 70 tonna liszttel és 180 hordó fakivonattal.

— **Megakadályozott öngyilkossági kísérlet.** Pinter János pénzügyőr tegnap délután öt órakor be akart nyitni sógornője szobájába, azonban zárva találta. Tudta, hogy az asszony otthon van s ezért tovább kopogott, de választ nem kapott. Gyanakodni kezdett és a kulcslyukon benézve, megpillantotta sógornőjét, aki éppen fel akarta magát akasztani. Pinter döngetni kezdte az ajtót, mire a sógornője felnyitotta azt. Az asztalon egy kés és két levél fektet. Valaki a zavarban mentőkért telefonált, kik csakhamar ott termettek, dolguk azonban nem akadt.

— **Utlevél nélkül.** Nagy János és Juhász Mihály budapesti illetőségű munkásokat bekísérték tegnap a rendőrségre, mert utlevél nélkül akartak kivándorolni Amerikába Mind a kettőt letartóztatták és a rendőrbíróság elé utalták.

— **Sikkasztó segédjegyző.** A munkácsi rendőrség távirati megkeresésére rendőrségünk egy Varga nevű segédjegyző elfogatásán fáradozik, aki 2600 korona elsikkasztása után eltűnt s valószínűleg Fiume felé vette útját.

x **Berlin-szálloda Budapesten.** A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a megnyílt a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Otto az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal szálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szakszerű vezetésére.

TOZSDE.

	Nov. 19. zárlat	Mai árf. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	783.—	794.—
Osztrák hitelrészvény	606.—	609.50
4%-os koronajáradék	84.30	84.50
Osztr.-magy. államvasút	681.50	684.—
Jelzálogbank	417.—	419.50
Leszámitolóbank	511.—	512.50
Hazai Bank	285.—	287.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	539.50	541.50
Rimamurányi	699.50	703.50
Salgótarjáni	719.—	722.—
Közüti Vasút	669.—	671.50
Városi Villamos	373.—	372.50
Adria	514.—	518.—
Déli Vasút	105.—	—
Magyar Cukoripar	2790.—	—
Rizsgyár	3700.—	—
Budapesti Gabonatőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	12.05	12.—
Rozs 1913 áprilisra	10.56	10.52
Tengeri májusra	7.93	7.91
Zab áprilisra	10.96	10.94
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	605.50	610.—
Magyar hitelrészvény	793.50	792.—
Osztrák magyar államvasút	685.50	684.—
Déli Vasút	106.—	103.50
Alpesi	972.50	980.—
Skoda	740.—	752.—
Osztr. koronajár.	84.75	—
Fiumei és trieszti értékek:		
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—	Legutóbbi köte- sek átlagárf.
Banca Fiumana	630.—	
Fiumei Kereskedelmi Bank	300.—	
Fiumei Népbank	112.—	
Litorale Bank és Takaréksz. Susák	226.—	
I. Horvát Takarékpénztár	6000.—	
„Indeficienter” tengerhajóz.	500.—	
Magyar-Horvát Gőzhajózárs.	1420.—	
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1120.—	
Orient tengerhajózási társ.	1440.—	
Ált. Forgalmi r. t.	2220.—	
Magyar Olajgyár	208.—	
Austro-Americana	284.—	
Navigazione Libera Triest	626.—	
Osztrák Lloyd	526.—	
Stabilimento Tecnico	9780.—	
Ampelea Szeszpároló Rt.	427.—	
I. Trieszti Rizsgyár	903.—	
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	428.—	
Spalatoí Portland Cement	412.—	
Assicurazioni Generali Nap.	500.—	
Riunione Adriatica	3800.—	

Távirat — Telefon. A Balkán háború.

Szerb kegyetlenkedés.

RÓMA nov. 20. A „Tribuna” értesülése szerint a szerbek által megszállt területen sok kegyetlenkedés történik. A konzuloknak nem engedik meg, hogy államaikkal akár nyiltan, akár titkosan levelezzenek. Konzuloknak egyáltalán nem ismerik el őket, mert nincsenek Szerbiában akkreditálva. Úszkübi és kumanovói jelentések szerint szerb rablóbandák az albánokat gyilkolják, a nőket megbecstelenítik és mindenütt fosztogatnak. A Tribuna nagyon kíváncsún tartaná, ha ezeket a híreket Szerbia megcáfolná, a konzulokkal pedig úgy bánnának, hogy ez ne essék a diplomáciai érintkezés rovására.

Háborút Ausztria-Magyarország ellen.

BELGRÁD nov. 20. Tele van az egész sajtó harcias hangú cikkeivel az osztrák-magyar monarchia ellen. A kormányhoz közel álló körökben is lábra kapott az a felfogás, hogy Monasztir meghódításával és az egész nyugati török sereg hadifogságba jutása után annak a hadoszlopnak kivételével, a mely az Adria felé nyomul és másrészt a tráciai határra megy a bolgárok támogatására, az egész szerb haderő fölszabadult, tehát Ausztria-Magyarország halogatja a szerb követelések teljesítését, hogy így időt nyerjen a felkészülésre. A lapok elkerülhetetlennek mondják a hadüzenetet a szomszéd monarchia ellen, mert Szerbia nem engedhet követeléseiből. A döntés legközelebb a hét végén be fog következni. Már itt vannak a francia és angol haditudósítók, akiknek az a küldetésük, hogy a szerb főhadiszállással menjenek, ha kitör a háború Ausztria-Magyarország ellen.

Albánia felosztása.

SZÓFIA nov. 20. A Balkán-államok megegyeztek Albánia felosztásában, mert Szerbia Durazzónál akar kijárást az Adria itengerhez. Spalazkovic itteni szerb követ szerint Ausztria-Magyarország kénytelen lesz engedni Szerbia követelésének, mert csak ily módon lehet alapot szereznie ahhoz, hogy a két állam közt a jó viszony és a Balkánon a béke tartós legyen, míg ha ezt veszélyeztetné a monarchia, akkor egész Európa előtt őt terhelné a felelősség.

17.000 halott.

BELGRÁD, nov. 20. Magánjelentések szerint Monasztirnál a törökök vesztesége 17.000 halott. A zsákmányul esett hadiszer értéke 50.000 dinár.

Az adriai tengerpart.

RJKA, nov. 20. Hivatalosan jelentik, hogy a szerb és montenegrói hadsereg tegnap megszállta Alessiót.

Szaloniki sorsa.

PÉTERVAR, nov. 20. Az athéni jelentéssel ellentétben hivatalosan tudatják hogy Oroszország még nem ismerte el Szaloniki megszállását.

Bulgária feltételei.

SZÓFIA, nov. 20. Ma küldötték el Bulgária jegyzékét Konstantinápolyba. A jegyzék a fegyverszünet és a béke feltételeit tartalmazza. Bulgária Törökország birtokában hagyta Konstantinápolyt és a tengerpart egy keskeny részét, a többi pedig a szövetségesek között akarja felosztani.

A balkán államok békefeltételei.

SZOFIA, nov. 20. A szövetséges balkáni államok a „Bulgária” című napilap értesülése szerint már a török hadsereg generalissimusához juttatták békefeltételeiket, amelyek szerint követelik, hogy a török hadvezetőség 24 óra alatt adja fel Janinát, Skutarit és Drinápolyt. Ha ezt a feltételt a törökök nem teljesítik, úgy a szövetséges hadseregek bevonulnak Konstantinápolyba.

A csatádszai török győzelem.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 20. A török hivatalos lap pótkiadása, melyben a csatádszai török győzelem híre megjelent, nagy lelkesedést keltett a török főváros lakosságában.

Bolgár izgatás Dobrudzsában.

BUKAREST nov. 20. A bolgár kormány számos izgatót küldött Dobrudzsába, hogy az ott élő számos bolgárt fellázítsák. A tultseai kerület néhány községében sikerült is az izgatás és a bolgárok sok helyen nyílt lázadásban törtek ki. A román kormány erőlyes lépéseket tett a lázadás elfojtására.

Orosz hadikészülődés.

KRAKKÓ nov. 20. Az orosz hadügyi kormány a galíciai határon levő ezredeket lázas sietséggel hadi létszámra emeli.

Ultimátum Szerbiának.

BELGRÁD, nov. 20. Ugron István, a monarchia belgrádi követe tegnap külügyi kormányunk nevében Prohászka prizrendi konzul ismeretes ügye miatt rendkívül szigorú hangú jegyzéket adott át a szerb kormánynak. Ez a jegyzék, ha formailag nem is, de tartalmilag kétségtelenül ultimátum, amely elől Szerbia immár ki nem térhet.

Szerbia meghátrált.

BUDAPEST, nov. 20. A magyar delegáció mai ülésén Nagy Ferenc közölte Lukács miniszterelnökkel, hogy Prohászka prizrendi konzul ügyében interpellációt fog intézni a külügyminiszterhez. Lukács László ehhez hozzájárult, mire Nagy Ferenc elmondta interpellációját, mely akövetkezőképen szól:

Van-e a külügyminiszter urnak hivatalosan tudomása a prizrendi osztrák-magyar konzult ért állandó támadásokról és a konzul mai tényleges helyzetéről.

Mit szándékozik tenni a külügyi kormány, hogy a konzult ért sérelmek haladéktalanul orvosoltassanak.

A távollevő Berchtold gróf külügyminiszter helyett Wickenburg Márk gróf osztályfőnök válaszolt:

Tény az, hogy a külügyi kormány és a prizrendi konzul között az összeköttetés hosszabb idő óta szünetel. A külügyminiszterium tegnap belgrádi követe útján lépéseket tétetett a szerb kormánynál a végből, hogy tegye lehetővé, hogy a belgrádi osztrák-magyar követség egyik tisztviselője leutazhasson Prizrendbe és ott érintkezésbe lépessen Prohászka konzullal.

A belgrádi kormány ehhez hozzájárult, ennek következtében ma délután egy konzulatusi tisztviselő le fog utazni Prizrendbe.

Szerbia visszavonulása.

BELGRÁD, nov. 20. Wickenburg Márk gróf külügyi osztályfőnök nyilatkozatából nyilvánvaló, hogy Szerbia meghátrált a monarchia előtt a prizrendi konzul ügyében. Ez a visszavonulás annak a jegyzéknek a következménye, amelyet Ugron István belgrádi követ adott át a szerb kormánynak és

amely szigorú és erélyes hangjával megtette a várt hatást Belgrádban.

A prizrendi ügy az osztrák delegációban.

BUDAPEST, nov. 20. Az osztrák delegáció mai ülésén Macchio első osztályfőnök Berchtold gróf nevében a magyar delegációban elhangzott nyilatkozathoz hasonló választ adott a prizrendi ügyben. A nyilatkozat tudatja, hogy a szerb kormány hozzájárult, hogy egy konzulatusi tisztviselő Prizrendbe utazzék és érintkezésbe lépjen Prohászka konzullal. Azonkívül beleegyezett abba a szerb kormány, hogy az ügy utólagos megvizsgálására külön bizottság küldessék ki.

Háború vagy béke?

BUDAPEST, nov. 20. A szerb konfliktus ügyére vonatkozó diplomáciai döntés a legközelebbi órákban várható és szinte bizonyos, hogy nagy események vannak készülöben. A hármasszövetség hatalmai ma újabb demarchera készülnek a szerb kormánynál az adriai kikötő ügyében. A külügyminiszterium értesülései szerint a szerb közvélemény ugyan nem kíván konfliktusba keveredni a monarchiával, de mert a királyi főhadiszálláson tisztára a tábornokok uralkodnak, előre semmit sem lehet tudni és nem lehetetlen hogy a szerb katona tisztek túltengő önbizalma a feszültséget még növelni fogja. Egre való tekintettel a monarchia gondoskodott arról, hogy ha a szerbek nem fogják a hármasszövetség követeléseinek az előterjesztését elfogadni, akkor Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország szolidárisan fog fellépni, hogy Szerbiával szemben a monarchia akarata komolyan érvényesülhessen.

Nagy csapatszallítások.

SZOMBATHELY, nov. 20. Az itteni pályaudvaron át napok óta igen sok tengerész- és tüzéerkatonát szállítanak Triesztbe. A szombathelyi katonaság gépfegyver-osztályát kiképzés céljából Bruckba vezényelték.

SZEGED, nov. 20. A szeged-rökusi pályaudvaron szakadatlanul érkeznek katonák, akiket Szabadkán át továbbítanak. A pályaudvar vendéglőse utasítást kapott, hogy naponta 500 ember számára készítsen ebédet. Ma a békéscsaba, aradi és nagyvárad ezredek utaztak Szegeden keresztül a délvidékre.

SZABADKA nov. 20. Tegnap és ma Szabadkán át nagyszámu katonaságot szállítottak le a határ megerősítésére. A határra küldött katonaságon kívül nagy csapat Boszniába indult.

Tisza István a királynál.

BUDAPEST, nov. 20. A király ma délelőtt háromnegyed 11 órákor külön kihallgatáson fogadta Tisza István grófot.

A miniszterelnök estélye.

BUDAPEST nov. 20. A miniszterelnök tegnap estélyt adott a delegáció tiszteletére. Az estélyen megjelentek a delegáció tagjain kívül, D'Avarna herceg bécsi olasz nagykövet és Barbaro olasz katonai attaché. Az estélyen jelen volt Vio Antal dr., Fiume képviselője is.

Egy főherceg születése.

BECS, nov. 20. Zita főhercegnőnek, Károly Ferenc József leendő trónörökös nejének ma éjszaka fia született. Ugy az anya, az új főherceg jól érzi magát.

Az oroszok gyűjtése.

SZENTPÉTERVÁR nov. 20. Az orosz cár megengedte, hogy a szentpétervári szláv jótékonyági egyesület gyűjtést indíthasson a balkáni szláv orthodox vallásu sebesültek és családtagjaik javára.

NYILTTÉR.**NYILATKOZAT.**

Üzletemre vonatkozólag az „Il Popolo” egyik számában megjelent tudósításra kötelességemnek tartom, hogy arra az alábbiakban válaszoljak:

Pénteken este hét órákor megjelent konyhámban Derencin vásárbiztos ur, abban a pillanatban, mikor a napi munkát befejezték és kijelentette, hogy néhány edény nem tiszta. Kötelességemnek tartom mélyen tisztelt vevőközönségemnek becses tudomására hozni, hogy a szóbanforgó edények kizárólag mosogatásra és egyéb mellék munkálatokra szolgálnak. Természetes tehát, hogy este hét órákor, mikor a munkaidő letelet, ezek még nem tündökölhetnek a tisztaságtól. Éppen úgy a mosó és törölő ruhák, melyeket minden reggel kicserélnek, az esti órákban már nem lehetnek hófehérek.

Fiume, 1912. nov. 19.

Teljes tisztelettel

Confiserie Francaise:

Kvcicsinszky Ede.

Könnyen fogzanak a gyermekek.

Számos anya gondokkal eltelve várja kedvencének fogzási idejét, különösen, ha a kis gyermek teste nem bír megfelelő ellenálló-képességgel. Ennek emelésére nincs jobb szer a Scott féle Emulsiónál, amint ezt az anyák ezrei bizonyítják. A Scott féle Emulsió használata gyakran már aránylag rövid idő alatt kedvező fordulatot eredményez, a gyermek frissebb lesz és minden nehézség nélkül megy keresztül a fogzási időn. A gyermekek gyakran annyira szeretik a

SCOTT féle Emulsiót

hogy a Scott féle íveget örömmialdallal fogadják és így az ezen kitűnő gyermekerősítő szerrel folytatott kúra öröm az anyának és a gyermeknek egyaránt.

De csak a SCOTT féle Emulsió, más nem.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszárban kapható. Ha ezen lapra hivatolva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII. akkor egy gyógyszár utján próbaadagot küldünk.

„Margherita” mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenként háromszor

új, fényes műsor!

Zsolnay Vilmos

kaposvári cigányzenekara minden kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap a

Specchi kávéházban

hangversenyez.

Molnár Ferenc jelölése.

BUDAPEST nov. 20. A VI. kerületi demokrata párt tegnap esti jelölő ülésén Molnár Ferencet, a kitünő író egyhangulag városi képviselőnek kandidáltak. A jelölés nagy lelkesedést keltett és biztosra veszik, hogy Molnár bejut a képviselőtestületbe.

Uj püspök.

BUDAPEST nov. 20. Ő felsége jóváhagyta a szerb zsinatnak azt a határozatát, melylyel budai szerb püspökké Lyubkovic György temesvári archimandritát választotta meg.

Disztingvált hölgy

finom női üzletbe mint üzletszerző, fizetés és magas jutalék mellett helyben és vidéken való munkaságra felvétetik. Ajánlatok „Jövő” jelige alatt Pozsonyba, poste restante küldendők.

Apollo Színház

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperiál szálló közötti utcában).

9 1/2 órakor

Schmidt és Bella Jaksen

10 órakor

Slema kapitány és Miss Alice.

10 1/2 órakor

Nemesség és varrótű kacagató bohózat.**Ezeket kívül az első-rangu, speciális, nagy műsor.**

Helyárak: Páholy 5 személyre K. 15.-, Páholyülés K. 3.-,
Fenttartott hely K. 2.- II. hely K. 1.-

Előadás után kabaré szabad bemenettel.
Meleg konyha egész éjjelen át!

Belaria vendéglő

FIUME

(Georgevics-ház) Via Fratelli Branchetta.
Kitünő magyar konyha. Izletes ételek.
Kifogástalan italok.

TELEFON 13-35.

Hutter János

vendéglős.

Műszerész

a ki varrógépeken már dolgozott, és jó bizonyítványok felett rendelkezik, állandó foglalkozást nyer. Ajánlatok a hér megjelölésével „Megbízható 100” jelige alatt Pozsonyba, poste restante küldendők.

A legajánlatosabb fiumei szállók:**„Deák” szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ősforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.**PATYOLAT TISZTASÁG**

és a legkellemesebb frissesség jellemzi a

Sunlight Szappannal

kezelt ruhaneműeket. Gyorsan tisztít, kiméli a szöveteket és a színeket. Maró alkatrészekből mentes, ezért a legjobb biztosíték ruháink időelőtti elromlása ellen.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

Jó eladó

aki a zorszáiban divó nyelveken beszél, I. a referenciákkal elsőrangú cég által azonnal felvétetik. Használhatósága esetén önálló fióküzletet későbbi átadása nincs kizárva. Ajánlatok „Jövő” jelige alatt Pozsonyba poste restante küldendők.

CIRKVENICA**Szálloda HORVÁTH Étterem**

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

LEDERER PENZIO ABBAZIA

Habsburg villa és Park szálló.

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.
Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

József Főherceg szálló BUDAPEST.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendég-szobák 3.- koronától feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS TER 2. szám.

Tanárok, kórházorvosok és gyakorlóorvosok

ismételten kijelentették, hogy a

DIANA**Sósborszesz**

menthollal

számtalan esetben fájdalomcsillapító szernek bizonyult.

A társadalom minden rétegéből érkeznek naponta elismerő

nyilatkozatok a

Diana-Sósborszesz

kiváló sajátosságairól.

A Diana-Sósborszeszt ajánlják:

1. A test bedörzsölésére reggel és este.
2. A mosdóvízzel való keveréshez.
3. Hajmosószernek.
4. Szájviznek.
5. Izzadás ellen.
6. A test edzésére.
7. Massagera.
8. Fejfájás ellen.

1 üveg ára K --.50

2 " " " 1.20

3 " " " 2.40

Mindenütt ::**:: kapható.**

A balkán államok békefeltételei.
SZOFIA, nov. 20. A szövetséges balkáni államok a „Bulgária“ című napilap értesülése szerint már a török hadsereg generalissimuszához juttatták békefeltételeiket, amelyek szerint követelik, hogy a török hadvezetőség 24 óra alatt adja fel Janinát, Skutarit és Drinápolyt. Ha ezt a feltételt a törökök nem teljesítik, úgy a szövetséges hadseregek bevonulnak Konstantinápolyba.

A csatáldzsaai török győzelem.
KONSTANTINÁPOLY, nov. 20. A török hivatalos lap pótkiadása, melyben a csatáldzsaai török győzelem híre megjelent, nagy lelkesedést keltett a török főváros lakosságában.

Bolgár izgatás Dobrudzsában.
BUKAREST nov. 20. A bolgár kormány számos izgatott küldött Dobrudzsába, hogy az ott élő számos bolgárt fellázítsák. A tultseai kerület néhány községében sikerült is az izgatás és a bolgárok sok helyen nyílt lázadásban törtek ki. A román kormány erélyes lépéseket tett a lázadás elfojtására.

Orosz hadikészülődés.
KRAKKÓ nov. 20. Az orosz hadügyi kormány a galíciai határon levő ezredeket lázas sietséggel hadi létszámra emeli.

Ultimátum Szerbiának.
BELGRAD, nov. 20. Ugron István, a monarchia belgrádi követe tegnap külügyi kormányunk nevében Prohászka prizrendi konzul ismeretes ügye miatt rendkívül szigorú hangú jegyzéket adott át a szerb kormánynak. Ez a jegyzék, ha formailag nem is, de tartalmilag kétségtelenül ultimátum, amely elől Szerbia már ki nem térhet.

Szerbia meghátrált.
BUDAPEST, nov. 20. A magyar delegáció mai ülésén Nagy Ferenc közölte Lukács miniszterelnökkel, hogy Prohászka prizrendi konzul ügyében interpellációt fog intézni a külügyminiszterhez. Lukács László ehhez hozzájárult, mire Nagy Ferenc elmondta interpellációját, mely akövetkezőképen szól:

Van-e a külügyminiszter urnak hivatalosan tudomása a prizrendi osztrák-magyar konzult ért állandó támadásokról és a konzult mai tényleges helyzetéről.
Mit szándékozik tenni a külügyi kormány, hogy a konzult ért sérelmek haladéktalanul orvosoltassanak.

A távollévő Berchtold gróf külügyminiszter helyett Wickenburg Márk gróf osztályfőnök válaszolt:
— Tény az, hogy a külügyi kormány és a prizrendi konzul között az összeköttetés hosszabb idő óta szünetel. A külügyminiszterium tegnap belgrádi követe útján lépéseket tétetett a szerb kormánynál a végből, hogy tegye lehetővé, hogy a belgrádi osztrák-magyar követség egyik tisztviselője leutazhasson Prizrendbe és ott érintkezésbe lépessen Prohászka konzullal.

A belgrádi kormány ehhez hozzájárult, ennek következtében ma délután egy konzulatusi tisztviselő le fog utazni Prizrendbe.

Szerbia visszavonulása.
BELGRAD, nov. 20. Wickenburg Márk gróf külügyi osztályfőnök nyilatkozatából nyilvánvaló, hogy Szerbia meghátrált a monarchia előtt a prizrendi konzul ügyében. Ez a visszavonulás annak a jegyzéknek a következménye, amelyet Ugron István belgrádi követ adott át a szerb kormánynak és

amely szigorú és erélyes hangjával megtette a várt hatást Belgrádban.

A prizrendi ügy az osztrák delegációban.
BUDAPEST, nov. 20. Az osztrák delegáció mai ülésén Macchio első osztályfőnök Berchtold gróf nevében a magyar delegációban elhangzott nyilatkozathoz hasonló választ adott a prizrendi ügyben. A nyilatkozat tudatja, hogy a szerb kormány hozzájárult, hogy egy konzulatusi tisztviselő Prizrendbe utazzék és érintkezésbe lépjen Prohászka konzullal. Azonkívül beleegyezett abba a szerb kormány, hogy az ügy utólagos megvizsgálására külön bizottság küldessék ki.

Háború vagy béke?
BUDAPEST, nov. 20. A szerb konfliktus ügyére vonatkozó diplomáciai döntés a legközelebbi órákban várható és szinte bizonyos, hogy nagy események vannak készülöben. A hármasszövetség hatalmai ma újabb demarchera készülnek a szerb kormánynál az adriai kikötő ügyében. A külügyminiszterium értesülései szerint a szerb közvélemény ugyan nem kíván konfliktusha keveredni a monarchiával, de mert a királyi főhadiszálláson tisztára a tábornokok uralkodnak, előre semmit sem lehet tudni és nem lehetetlen hogy a szerb katonatisztek tultengő önbizalma a feszültséget még növelni fogja. Erre való tekintettel a monarchia gondoskodott arról, hogy ha a szerbek nem fogják a hármasszövetség követeléseit az előterjesztését elfogadni, akkor Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország szolidárisan fog fellépni, hogy Szerbiával szemben a monarchia akaratát komolyan érvényesülhessen.

Nagy csapatszallítások.
SZOMBATHELY, nov. 20. Az itteni pályaudvaron át napok óta igen sok tengerész- és tüzéerkatonát szállítanak Triesztbe. A szombathelyi katonaság gépfegyver-osztályát kiképzés céljából Bruckba vezényelték.

SZEGED, nov. 20. A szeged-rókusi pályaudvaron szakadatlanul érkeznek katonák, akiket Szabadkán át továbbítanak. A pályaudvar vendéglőse utasítást kapott, hogy naponta 500 ember számára készítsen ebédet. Ma a békéscsaba, aradi és nagyvárad ezredek utaztak Szegeden keresztül a délvidékre.

SZABADKA nov. 20. Tegnap és ma Szabadkán át nagyszámu katonaságot szállítottak le a határ megerősítésére. A határra küldött katonaságon kívül nagy csapat Boszniába indult.

Tisza István a királynál.
BUDAPEST, nov. 20. A király ma délelőtt háromnegyed 11 órákor külön kihallgatáson fogadta Tisza István grófot.

A miniszterelnök estélye.
BUDAPEST nov. 20. A miniszterelnök tegnap estélyt adott a delegáció tiszteletére. Az estélyen megjelentek a delegáció tagjain kívül, D'Avarna herceg bécsi olasz nagykövet és Barbaro olasz katonai attaché. Az estélyen jelen volt Vio Antal dr., Fiume képviselője is.

Egy főherceg születése.
BÉCS, nov. 20. Zita főhercegnőnek, Károly Ferenc József leendő trónörökös nejének ma éjszaka fia született. Ugy az anya, az új főherceg jól érzi magát.

Az oroszok gyűjtése.
SZENTPÉTERVÁR nov. 20. Az orosz cár megengedte, hogy a szentpétervári szláv jótékonyági egyesület gyűjtést indíthasson a balkáni szláv orthodox vallásu sebesültek és családtagjaik javára.

NYILTTÉR.

NYILATKOZAT.

Üzletre vonatkozólag az „Il Popolo“ egyik számában megjelent tudósításra kötelességemnek tartom, hogy arra az alábbiakban válaszoljak:

Pénteken este hét órákor megjelent konyhámban Derencin vásárbiztos ur, abban a pillanatban, mikor a napi munkát befejezték és kijelentette, hogy néhány edény nem tiszta. Kötelességemnek tartom mélyen tisztelt vevőközönségemnek becses tudomására hozni, hogy a szóbanforgó edények kizárólag mosogatásra és egyéb mellék munkálatokra szolgálnak. Természetes tehát, hogy este hét órákor, mikor a munkaidő letelet, ezek még nem tündökölhetnek a tisztaságtól. Éppen úgy a mosó és törölő ruhák, melyeket minden reggel kicserélnek, az esti órákban már nem lehetnek hófehérek.

Fiume, 1912. nov. 19.

Teljes tisztelettel

Confiserie Francaise:

Kvicsinszky Ede.

Könnyen fogzanak a gyermekek.

Számos anya gondokkal eltelve várja kedvencének fogzási idejét, különösen, ha a kis gyermek teste nem bír megfelelő ellenálló képességgel. Ennek emelésére nincs jobb szer a Scott féle Emulsiónál, amint ezt az anyák ezrei bizonyítják. A Scott féle Emulsió használata gyakran már aránylag rövid idő alatt kedvező fordulatot eredményez, a gyermek frissebb lesz és minden nehézség nélkül megkereszti a fogzási időt. A gyermekek gyakran annyira szeretik a

SCOTT féle Emulsiót

hogy a Scott féle üveget örömmel fogadják és így az ezen kintűnő gyermekerosztó szerrel folytatott kura öröm az anyának és a gyermeknek egyaránt.

De csak a SCOTT féle Emulsió, más nem.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozással értekező bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII. akkor egy gyógyszertár után próbadaadgot küldünk.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenként háromszor

új, fényes műsor!

Zsolnay Vilmos

kaposvári cigányzenekara minden kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap a

Specchi kávéházban

hangversenyez.

Molnár Ferenc jelölése.

BUDAPEST nov. 20. A VI. kerületi demokrata párt tegnap esti jelölő ülésén Molnár Ferencet, a kitűnő író egyhangulag városi képviselőnek kandidálták. A jelölés nagy lelkesedést keltett és biztosra veszik, hogy Molnár bejut a képviselőtestületbe.

Uj püspök.

BUDAPEST nov. 20. Ó felsége jóváhagyta a szerb zsinatnak azt a határozatát, melylyel budai szerb püspökké Lyubkovics György temesvári archimandritát választotta meg.

Disztingvált hölgy

finom női üzletbe mint üzletszerző, fizetés és magas jutalék mellett helyben és vidéken való munkaságra felvétetik. Ajánlatok „Jövő” jelige alatt Pozsonyba, poste restante küldendők.

Apollo Színház

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperiál szálló közötti utcában).

9 1/2 órákor

Schmidt és Bella Jaksen

10 órákor

Slema kapitány és Miss Alice.

10 1/2 órákor

Nemesség és varrótü kacagató bohózat.**Ezeket kivül az első-rangu, speciális, nagy műsor.**

Helyárak: Páholy 5 személyre K. 15.-, Páholyülés K. 3.-, Fentartott hely K. 2.- II. hely K. 1.-

Előadás után kabaré szabad bemenettel. Meleg konyha egész éjjelen át!

Belaria vendéglő

FIUME

(Georgevics-ház) Via Fratelli Branchetta.

Kitűnő magyar konyha. Izletes ételek. Kifogástalan italok.

TELEFON 13-35.

Hutter János

vendéglős.

Műszerész

a ki varrógépeken már dolgozott, és jó bizonyítványok felett rendelkezik, állandó foglalkozást nyer. Ajánlatok a bér megjelölésével „Megbízható 100” jelige alatt Pozsonyba, poste restante küldendők.

A legajánlatosabb fiumei szállók:**„Deák” szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ősforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

PATYOLAT TISZTASÁG

és a legkellemesebb frissesség jellemzi a

Sunlight Szappannal

kezelt ruhaneműeket. Gyorsan tisztít, kiméli a szöveteket és a színeket. Maró alkatrészekből mentes, ezért a legjobb biztosíték ruháink időelőtti elromlása ellen.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III. L. W.

Jó eladó

aki a zorszáiban divó nyelveken beszél, I. a referenciákkal elsőrangú cég által azonnal felvétetik. Használhatósága esetén önálló fióküzletet későbbi átadása nincs kizárva. Ajánlatok „Jövő” jelige alatt Pozsonyba poste restante küldendők.

CIRKVENICA**Szálloda HORVÁTH Étterem**

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

LEDERER PENZIO ABBAZIA

Habsburg villa és Park szálló.

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

József Főherceg szálló BUDAPEST.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendég-szobák 3.- koronától feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS TER 2. szám.

Tanárok, kórházorvosok**és gyakorlóorvosok**

ismételten kijelentették, hogy a

DIANA**Sósborszesz**

menthollal

számtalan esetben fájdalomcsillapító szernek bizonyult.

A társadalom minden rétegéből érkeznek naponta elismerő

nyilatkozatok a

Diana-**Sósborszesz**

kiváló sajátosságairól.

A Diana-Sósborszeszt ajánlják:

1. A test bedörzsölésére reggel és este.
2. A mosdóvízzel való keveréshez.
3. Hajmosószernek.
4. Szájviznek.
5. Izzadás ellen.
6. A test edzésére.
7. Massagera.
8. Fejfájás ellen.

1 üveg ára K --.50

2 " " " 1.20

3 " " " 2.40

Mindenütt ::**:: kapható.**

Ára 30 K.

Nincsen Önnek rendes háztartása ha Eclipse dagasztógépe nincsen

3 perc alatt lehet vele bármilyen tésztát tökéletesen átdagasztani.
Minden vas- és edényüzletben kapható.
Bővebb felvilágosítást ad: The Eclipse Selling Company képviselője, Eckel Egon, Fiume Via Carducci 14. sz.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

Via Carducci 12. II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicur, pedicur) villamos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyuk-szemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-89.

ABBAZIA

: Hotel, Penzió és Caffé-Restaurant :

„TRAUBE“

Árnyas kert. Kényelmes fedett helyiségek. A fürdőhely legolcsóbb étterme. Magyarok találkozó helye.

ABBAZIA**CAPÉ WAGNER KÁVÉHAZ**

Fényttzően berendezett kávétermek. Külön játék és billiard szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők

Számos látogatást kér
WAGNER RICHARD, tulajdonos

Egy koronás heti részletre

mindennemű vászon, kézmű, függöny, kép, képkeret és tükörárú. Levelezőlap hívásra megbízottam házhoz jön. **Weisz Márk**

Telef. 75-56. Fiume, Via Carducci 16. III.

Ha egészségét félti „ADRIA“

savanyu vizet igyék, mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségek, étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatású.

Mindenhol kapható!
Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

TÓTH JÁNOS**Magyar vendéglője**

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10.

Köbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor.

Hartweg Testv.

Fiume, via Acquadotto 11. sz.
Első fiumei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet. Kifogástalanul fest és tisztít.

2 Ez a „Muki“

Művész
szájharmonika dobbal

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszuk, míg a valódi bőrrrel ellátott dob csak kísérettül szolgál. **Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona.**

Wagner a „Hangszer-Király“
országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházaiban, Budapest, József-körut 15. Árjegyzék ingyen.

Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra.

Treppler Alajos, cserépfedő

Fiume, Via Aless. Manzoni 3. sz.

elvállal eternitpala-, pala-, cserép-, facement- és kátránylemezek-fedéseket, torony- és kupolafedést, azok befestését és mindenféle szakmába vágó munkát, bádigos munkát a legolcsóbb áron, Pontos kivitel.

CORTE ANGELO, FIUME

Corso 27 sz., I. emelet. Telef. 2-27. COIFFEUR - POSTISEUR - PARFUMFUR.

Onduláció, jelmez-parókák kézapótlás (Manicure), arcmasszázs villamos árammal és gőzzel. - Hajfestés és fejmosás, a fejszőrök villamos készülék segítségével. Hajmunkák, párisi, londoni és bécsi modellek szerint.

Külföldi termékek - Kéremények házhoz küldők
Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.

Tantal

lámpa

Legtartósabb
huzott drótszálalás lámpa

Magyar

SIEMENS - SCHUCKERT - MŰVEK
Budapest, VI., Teréz-körut 36**Hotel „Vinodol“****CIRKVENICA**

Étterem - Kávéház - Penzió

Legtöbbes kivitelű függőbe, mell- tükbe és karcsattokba foglalt elsőrendű **brilliánsok, gyöngyök, smaragd, zafir és rubinok**, továbbá medaillonok és nyakláncok leggazdagabb választékban s olcsó szabott áron mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5. Fiók Abbaziában

Imperiál szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnnyire. Fiume legújabb szállodája. — 50 modernül berendezett szobával. — Szobák 2.40 K-tól feljebb. Villany. — Lift. — Fürdők. A kávéház fényesen berendezve.

Fiume legújabb szállodája.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, hogy Budapesten a képviselőháznak ezen célra átalakított **souterrain helyiségeiben**

Vendéglői üzletemet

folyó évi október 27-én megnyitottam és készséggel állók kitűnő ételek és polgári áron a nb. közönség szolgálatára.

Teljes tisztelettel

Czipoth József
képviselőházi vendéglős.**Imrò Ferenc**
borbély és fodrászterme

Fiume, Via A. Manzoni 7. (Braida).

Kifogástalan kiszolgálás.

Mindenféle hajmunka és női fésülés.

Nyomatott a „Polina“ nyomdában Fiume.